

ZE DACHTEN DAT HIJ DOOD WAS

Vlaamse **Ruan** vindt zijn Cambodjaanse familie terug

'NU WORD IK VERSCHEURD DOOR DE LIEFDE VOOR MIJN VLAAMSE ADOPTIEOUDERS EN MIJN ECHE MOEDER'

'Mijn moeder heeft 24 jaar op me gewacht. Mijn hele familie dacht dat ik dood was, maar zij wist dat ik nog in leven was.' Aan het woord is Mechelaar Ruan Hauchecorne (41), die als elfjarige bij zijn Cambodjaanse familie werd weggerukt om te werken als kindslaaf. Ruan vluchtte en strandde in België. Nu gebeurde wat hij al die tijd onmogelijk achtte: hij vond zijn familie terug.

Het verhaal van Ruan Hauchecorne is vaak te gruwelijk om waar te zijn. Toch overkwam het hem. Ruan vertelt zijn wedervaren vanuit zijn Mechelse rijhuisje, waar hij samenwoont met zijn Belgische vriendin Katie. Ruan kwam als kind in België terecht nadat hij was gevlucht uit Cambodja. In dat land heerste toen een vreselijke burgeroorlog. De communistische Rode Khmer voerde er een onmenselijk schrikbewind.

Ruan komt traag op gang, en is vaak zichtbaar aangedaan als hij zijn traumatische herinneringen opdiept. Hij werd geboren als derde zoon in een simpel boerengezin. Toen de Rode Khmer onder leiding van Pol Pot aan de macht kwam, werd de familie uiteengerukt. 'Ik moet zo'n elf jaar zijn geweest toen ik, samen met mijn twee broers en een van mijn twee zussen, door de Rode Khmer werd weggehaald uit ons dorpje', vertelt hij. 'Ik kreeg niet eens de tijd om afscheid te nemen van mijn ouders.'

ZWEEPSLAGEN

'De communisten hadden kinderen nodig om in de fabrieken en in de mijnen te werken. Na een trip van vijfhonderd kilometer kwam ik aan bij een staalfabriek, waar ik dwang-

arbeid moest verrichten', vervolgt Ruan zijn verhaal. 'Dat was trouwens doodnormaal in Cambodja. We kregen slechts twee keer tien minuten pauze per werkdag van twaalf uur. Voor een kind was dat de hel. Als we te lang bleven spelen tijdens de pauze, kregen we van de zweep. Want we moesten goede communisten zijn, en een goede communist moest werken voor de gemeenschap. Van mijn zus en mijn twee broers was ondertussen geen spoor meer. Ik stond er alleen voor.'

Wist jij op dat moment waar je was, wat er aan de hand was?
Nee. Veel uitleg kregen we niet en ik miste mijn ouders verschrikkelijk. En wat was er met mijn zus en mijn twee broers gebeurd? Werkten ze ook in een fabriek? Waren ze opgeroepen als kindsoldaat? Ik kreeg geen antwoorden. Een voorbeeldige communist leefde volgens de Rode Khmer gescheiden van zijn familie. Want in Cambodja was zogezegd iederéén onze familie.

Was er niemand op wie je kon terugvallen?
Er werkten gelukkig nog verschillende jongens van mijn dorp. Een ervan heette Phep, wij waren twee handen op één buik. Op een dag sloegen de stoppen bij hem door. Hij had heimwee en was, net als ik, sterk vermagerd. Bovendien was hij erg verzwakt. Wat er met hem is gebeurd, heb ik nooit geweten.
Hoe ben je Phep uit het oog verloren?
Er heerste oorlog in Cambodja. Op een dag kwamen de gevechten zo

dichtbij dat we moesten vluchten. We werden door de Rode Khmer op een vrachtwagen gezet richting jungle. Ik weet niet precies op welk moment ik Phep uit het oog verloor. Het is net alsof ik bepaalde herinneringen heb verdrongen.
Hoe lang duurde de trip?
Een halfjaar? Een jaar? Ik weet het niet meer. Ik was nog te jong om het allemaal te begrijpen. Wat ik me wel nog herinner, is dat we 's nachts om beurten wacht moesten lopen, want de omstandigheden waren zeer gevaarlijk. Er waren

gevechten, overal lagen landmijnen, er leefden tijgers in de jungle... Vielen we tijdens de wacht in slaap, dan kregen we stokslagen en waren we de volgende nacht dubbel zo lang van corvee.
Wat kregen jullie te eten?
Niet veel. We hadden een kleine rijstvoorraad mee, maar toen die op was, moesten we ons voedsel gaan zoeken. Vis vangen, knollen opgraven, jagen op vogels en wilde apen... Op den duur waren we helemaal ingesteld op het zoeken van voedsel. We keken niet meer recht

Ruan is metaalarbeider en woont in Mechelen. 'Ik heb mijn leven hier, maar ik mis mijn familie in Cambodja zo erg. Het is hartverscheurend.'

De Belgische adoptieouders van Ruan volgden hun zoon helemaal tot in Cambodja. 'Het zijn schatten van mensen', vertelt Ruan. 'Ik heb veel aan hen te danken.'

Ruan met zijn natuurlijke moeder die hij na 24 jaar terugvond. 'We hebben elkaar vastgepakt en een uur lang niet meer losgelaten.'

vooruit, maar speurden constant de omgeving af, zoekend naar iets eetbaars.

Werd je tijdens die vlucht vaak met de dood geconfronteerd?

Ja. We waren constant op onze hoede, want de jungle was bezaaid met boobytraps en gecamoufleerde valkuilen met vervaarlijke bamboepriemen op de bodem. Bij mijn weten hebben die valkuilen niemand van mijn groep het leven gekost, maar er zijn wel ongelukken mee gebeurd. Met gapende wonden tot gevolg. We kregen de gruwelijkste dingen te zien. Op een dag arriveerden we op een open plaats in de jungle waar plots een landmijn ontplofte. De explosie was zo hevig dat de ledematen van mensen in de takken van de bomen hingen... (lange stilte) Dat zijn beelden die in mijn geheugen gegrift staan, en die ik er nooit meer uit krijg.

Ben je ooit gedwongen zelf geweld te plegen?

Dat was dagelijkse kost in Cambodja. Gelukkig heb ik niets nooit moeten doen. Helaas heb ik wel zelf gezien hoe kinderen tijdens de vlucht ziek werden, en voor dood werden achtergelaten. Stuk voor stuk kameraadjes van mij... De groep werd steeds kleiner.

Wanneer zag je een eind komen aan de lange lijdensweg?

Toen we aan de grens met Thailand arriveerden, konden we een kamp opslaan. Een man, die onze overste goed kende, kwam op bezoek en bracht blikken melk mee. Die werden 's avonds aangelengd met veel water, opgewarmd en verdeeld onder de overlevenden. Het was het lekkerste wat ik in maanden had gekregen. Daarna is de groep uit elkaar gevallen en was ik helemaal alleen. Een koppel heeft zich toen over mij ontfermd. Maar toen ik ziek werd en het letterlijk in mijn broek deed, hebben ze me achtergelaten. Ik lag te sterven langs de weg. Gelukkig heeft een

man me opgehaald en naar een vluchtelingenkamp in Thailand gebracht. Ik kreeg geen vast voedsel meer binnen en mocht naar een ziekenhuis in Bangkok.

Hoe ben je dan uiteindelijk in België terechtgekomen?

Na een tijdje in het ziekenhuis kwam een vrouw me vragen of ik naar België wilde. Ik zei meteen 'ja'. Wist ik veel of België een ander land, of het dichtstbijzijnde dorpje was. Samen met een aantal andere Cambodjaanse kinderen landde ik 's nachts op Zaventem. Ik verbleef er een tijdje in een internaat tot mijn adoptievader me kwam ophalen.

Hoe verliep de kennismaking?

Raer. Een reus van een man liep op me toe, pakte me op met zijn sterke armen en zette me op zijn

'In het ziekenhuis vroeg een vrouw of ik naar België wilde. Ik zei 'ja'. Wist ik veel of België een land was, of het naburige dorp'

schouders. Bang dat ik was! Wie was die meneer, en wat was hij met me van plan? Daarna reden we met de auto naar het huis in Puurs. Het gezin telde al vijf kinderen, ik was nummer zes, en later werd er nog een Vietnamese jongen geadopteerd. Ik ben echt bang geweest in het begin. Ik had een panische angst voor de Belgische politieagenten. Ik kan trouwens nog steeds geen uniform zien zonder te huiveren. En als we visite kregen in Puurs, vluchtte ik naar de zolder. ▶

Ruan

► waar ik in elkaar gekrompen zat te wachten op een pak rammel, want dat was ik immers gewend. Groot was mijn verbazing toen mijn nieuwe ouders niets dan goede bedoelingen bleken te hebben. Ik kon maar moeilijk wennen aan die gedachte. Mijn Belgische ouders zijn schatten van mensen.

Wanneer ben je op zoek gegaan naar je echte ouders?

In 2001, onder impuls van mijn vriendin Katie. Ik ben er haar eeuwig dankbaar voor, want zij heeft ook nog eens het meeste werk in de voorbereiding gestoken. Ik had de hoop allang opgegeven om mijn familie nog ooit levend terug te zien. Katie heeft op goed geluk een website van een Cambodjaanse krant gevonden, en contact opgenomen. Er bleek een Nederlander te werken die mijn dorp kende. Hij vroeg de boeren van het dorp of ze mijn familie kenden. Onze actie was meteen een schot in de roos en ik ben betrokken naar Cambodja.

Hoe was het weerzien?

(lange stilte) Héél emotioneel.

Herkende jij je moeder meteen?

Ja, maar toch had ik me haar anders voorgesteld. In mijn herinnering was ze een lange, rijzige vrouw. Maar nu kwam ze amper tot aan mijn schouders. Het was natuurlijk ik die gegroeid was. (glimlacht) Tot mijn grote verbazing woonden ook mijn zussen nog in het dorp. Een van hen trok mijn broekspijp omhoog, en zag mijn

litteken dat ze zich nog herinnerde van vroeger. Ruan was weer thuis, na bijna vijftig jaar. We hebben elkaar vastgepakt, en een uur lang niet meer losgelaten.

Wat is er van je twee broers geworden?

Die zijn nooit meer thuisgekomen, maar moeder weigert te geloven dat ze dood zijn. Nog elke dag zit ze gehurkt aan de rand van de weg te staren in de richting waar ze destijds uit haar gezichtsveld verdwenen.

Wat denk jij?

Ze waren ouder dan ik en ze konden lezen en schrijven. Als ze nog in leven zijn, zouden ze het dorp toch allang hebben gevonden...

Was er na al die jaren meteen weer sprake van een moeder-zoonrelatie?

Dat was meer het geval tijdens mijn tweede bezoek. Ik ben namelijk teruggekeerd en heb er tien maanden gewoond. Voor mijn moeder heb ik toen een nieuw huis gebouwd, en voor het dorp zes waterputten. In die periode heb ik mijn moeder weer helemaal leren kennen, en heb ik ontdekt van wie ik toch die koppigheid heb geërfd. (lacht) Ze weigert bijvoorbeeld te

koken in haar nieuwe keuken. Daarvoor gaat ze nog altijd naar haar oude huisje.

Wat is er van je vader geworden?

Hij was diabeticus en is jammer genoeg overleden in 1981.

Word jij in je geboortedorp nu als een weldoener ontvangen als je er op bezoek gaat?

De mensen zijn blij met wat ik voor het dorp heb gedaan, maar ze zetten me nu niet bepaald op een voetstuk. Dat wil ik ook helemaal niet. Met de middelen die ik heb, probeer ik hen te helpen, en dat is niet meer dan mijn plicht. Nu

geleid. Kan je op je 41ste zeggen dat je gelukkig bent?

Ja. Ik ben heel gelukkig. Al was mijn levensloop verre van ideaal, toch heb ik ook geluk gehad. Dankzij mijn adoptieouders ben ik naar school kunnen gaan en heb ik een diploma gehaald. Ik heb een job als metaalarbeider en een fantastische vriendin...

Feit is dat je geprangd zit tussen twee werelden. Je hebt familie in België en in Cambodja.

Dat bezorgt me inderdaad veel verdriet. Ik heb een leven hier in Meechelen, en dat kan ik niet zomaar

De overlevenden van Ruans (tweede van rechts) familie. Zijn moeder, twee broers en zijn twee zussen. 'Mijn twee oudste broers werden ook weggehaald door de Rode Khmer. Ik heb hen nooit meer teruggezien.'

probeer ik geld in te zamelen voor inenting tegen buiktyfus. Ik zou er zo'n vijfhonderd moeten hebben, om alvast de kinderen te kunnen behandelen. Bij dezen zou ik dan ook een oproep willen doen aan iedereen die me wil steunen. Elke gift is welkom.

Je hebt geen gewoon leven

achterlaten. Wat uiteraard niet wegneemt dat ik mijn biologische familie enorm mis. Ik was verdorie vierentwintig jaar van hen gescheiden. Ik ga hen dan ook zo vaak bezoeken als ik kan. Hen naar België halen zou geen goed idee zijn. Ik ken mijn moeder: ze zou de hele dag in het midden van de kamer zitten en niets durven aan te raken. Dit is geen wereld voor haar. Het is dus inderdaad constant pendelen tussen twee werelden. En als ik dan in Cambodja ben, mis ik Katie. Het is hartverscheurend, maar wat doe je eraan? Ik zeg altijd: 'Ik ga graag naar huis, maar ik kom ook graag naar huis.'

|| JO SMEETS

U kan Ruan helpen door storting op rekeningnummer 083-4214870-29. Voor meer info kan u Ruan contacteren op het nummer 0499/36.35.88 of via ann.cools3@pandora.be.

Ruan met zijn moeder en adoptieouders bij het huis dat hij voor zijn familie bouwde in zijn Cambodjaanse geboortedorp.

'Ik heb mijn moeder opnieuw leren kennen', vertelt Ruan. 'Nu weet ik van wie ik die koppigheid heb geërfd. Ze heeft een nieuwe keuken, maar kookt nog altijd in haar oude huisje.'